

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1883. Andra Kammaren. N:o 61.

Onsdagen den 6 Juni

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades det i Kammarens sammanträde den 30 nästlidne Maj förda protokoll.

§ 2.

Föredrogos, men blefvo å nyo bordlagda:
Stats-Utskottets Memorial N:o 49 och Utlåtande N:o 50;
Sammansatta Stats- och Banko-Utskottets Memorial N:o 4; samt
Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 17.

§ 3.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets Utlåtande N:o 12 d, med anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag till ny riksarkivbyggnad.

§ 4.

Förekom till behandling Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 14, angående vissa ännu oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften. Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.

I *punkten 1* hade Utskottet hemställt, att den i stämpel-tariffen under § 3 i Kongl. Maj:ts förslag till förordning angående stämpelafgiften förekommande rubriken »fullmakt, annan, å embete eller tjenst» måtte erhålla följande lydelse:

»Fullmakt, annan, å embete eller tjenst» förses för den, som första gången undfått befordran till embete eller tjenst med ordinarie lön, med stämpel till belopp af 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af lönen, men för den, som erhållit befordran, som medför

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.

högre lön, till belopp af 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af skilnaden mellan den stämpelafgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehaft, och den som erhålles;

(Forts.)

dock att stämpel för fullmakt å embete eller tjänst, som icke medför rätt till tjänstgöringspenningar, beräknas för allenast två tredjedelar af lönen och för fullmakt å embete eller tjänst lydande under Utrikesdepartementet icke må öfverstiga 300 kronor.

Vid löneförhöjning i följd af ålderstillägg, dermed jemförlig uppflyttning från lägre till högre lönegrad eller löne reglering utgöres stämpel med 3 kronor för hvarje fulla 100 kronor af skilnaden mellan den stämpelafgift underkastade lön, löntagaren näst förut innehaft, och den, som erhålles.

Enligt anteckning å betänkanudet voro reservationer beträffande den förevarande punkten inom Utskottet afgifna dels af Herr Olof Jonsson och dels af Herrar E. G. Boström, A. Andersson, N. J. Boström och P. Larsson.

Efter föredragning af Utskottets ofvan omförmälda hemställan, yttrade

Herr Olof Jonsson: Säsom herrarne finna af betänkanudet, har jag icke kunnat godkänna hvad Utskottet har föreslagit, hufvudsakligen af det skäl, att ett bifall till Utskottets förslag skulle medföra en ganska betydlig minskning i statsverkets inkomster af denna stämpelafgift. Enligt Kongl. Maj:ts förslag skulle den första fullmaktsstämpeln å tjänst med ordinarie lön utgöra 3 procent af lönebeloppet, men sedermera, vid hvarje befordran som medförde högre lön, skulle stämpeln utgå med 2 procent af hela det sålunda höjda lönebeloppet. Utskottet ansåg detta vara en orättvis princip och föreslog i afseende på befordran, att stämpelafgiften i stället skulle utgå med 3 procent af *löneskilnaden*. Derom vore i visst afseende icke något att säga, om icke i följd deraf statsverkets inkomster i hög grad förminskades; och när Riksdagen så nyligen som år 1875 vidtog en högst väsentlig nedsättning i samma afgifter, synes mig tiden icke vara precis lämplig att ytterligare taga i betraktande nya nedsättningar, isynnerhet som innevarande Riksdag visat sig så litet tillmötesgående i fråga om skattejemkningar i öfrigt. Det är naturligtvis ingen lätt sak att på siffran uppgifva hvilken minskning i statsinkomst skulle uppstå, derest Utskottets förslag antoges. Men jag skall taga mig friheten här framställa några faktiska förhållanden, som visa att i alla händelser en ganska betydlig minskning kommer att ega rum. Om jag antager, att hos högsta löjtnantslönen vid t. ex. Norra skånska infanteriregementet medeltalet får sökas af den inkomst staten hemtar af dessa stämpelafgifter, så visar det sig, att enligt Utskottets förslag afgiften för advancement från underlöjtnant till högsta löjtnantsgrad komme att utgöra 45 kronor, under det att densamma för närva-

rande uppgår till 59 kr. 40 öre. Om nyssnämnda medelsiffra är riktig, uppstår sålunda en nedsättning af ungefär 25 procent mot för närvarande. Men antager jag åter att medelberäkningen är att träffa hos högsta kaptensgraden, så ställer sig saken så, att enligt Utskottets förslag stämpelafgiften skulle blifva 93 kronor, under det att densamma enligt nu gällande bestämmelser belöper sig till 136 kronor 80 öre; således en skillnad ännu större än 25 procent. Allt detta kommer sig deraf, att den afgift, som motsvarar den till Vadstena krigsmanshuskassa och Amiralitetskrigsmanskassan jemte diverse andra inrättningar, förut utgående upptages vid *alla* befordringar icke endast å löneskilnaden, utan å hela lönebeloppet, det vill säga å hela den gamla lönen med tillägg af löneförhöjningen, hvilket repeteras vid hvarje befordran till högre lön. Häraf synes ju tydligen, att antagandet af Utskottets förslag att endast belägga löneskilnaden med stämpelafgift komme att vålla en betydlig minskning i statens inkomster.

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.
(Forts.)

Jag anser dessutom, att Kongl. Maj:ts förslag principiellt är mera tillfredsställande än Utskottets. Ty efter som nu i alla fall afgifterna till vederbörande kassor vid hvarje befordran beräknas på hela lönen, kan det ej vara annat än lämpligt att vid bestämmandet af stämpelafgifterna i sin helhet samma grund följes. Eljest skulle i vissa fall det märkvärdiga förhållandet uppstå, att vid inträffande lönebefordringar stämpelafgiften komme att gifva mindre i statsverkets hand än hvad statsverket sjelf hade att betala till åtskilliga kassor.

Ehuru således i princip ställande mig på regeringens förslag, kan jag icke helt och hållet instämma deri, enär detsamma enligt min tanke innefattar en allt för stor förhöjning i nuvarande stämpelafgifter å fullmakter. Deremot, om vi bifalla Kongl. Maj:ts förslag att stämpelafgiften vid erhållandet af första ordinarie lön bestämmas till 3 procent deraf, men sedermera vid befordran eller ålderstillägg till $1\frac{1}{2}$ procent i stället för 2 procent å hela det sammanlagda lönebeloppet, så tror jag att vi ungefär träffa det rätta medeltalet och att statens inkomst af dessa afgifter kommer att blifva i det närmaste densamma som för närvarande.

Det är på grund af dessa omständigheter som jag tager mig friheten att yrka bifall till Kongl. Maj:ts förslag i detta afseende, endast med den ändring, att efter befordran till högre lön eller för ålderstillägg stämpelafgiften skall utgå med $1\frac{1}{2}$ i stället för 2 procent.

Herr Lönegren: Inom Bevillnings-Utskottet har man i fråga om stämpelafgiftens utgörande för fullmakter gjort åtskilliga beräkningar för utrönande af de olika resultaten vid tillämpningen af nu gällande bestämmelser, jemförda med de särskilda förslag, som blifvit framställda dels af komiterade, dels af Kongl. Maj:t och dels nu af Bevillnings-Utskottet; och har man dervid kommit till den

Ang. förut oaf-
gjorda frågor
rörande stäm-
pelafgiften.
(Forts.)

uppfattningen, att Kongl. Maj:ts förslag innebär en ganska väsentlig förhöjning i de nuvarande stämpelafgifterna, komiterades deremot en ej obetydlig nedsättning deri, men att Utskottets förslag skulle i allmänhet lemna ungefär samma resultat som gällande stadganden. Då, såsom vi alla veta, Kongl. Maj:ts framställning om förhöjda stämpelafgifter för fullmakter grundar sig på den förutsättningen, att de stora frågorna om försvars- och skatteväsendets ordnande skulle komma att afgöras vid denna riksdag och statsverket i följd deraf blifva i behof af större inkomster, men nämnda förutsättning nu fallit, kan jag, lika med Utskottet, icke finna skäl att påyrka högre skatt å embets- och tjänstemäns fullmakter än som hittills utgått. Man bör, synes mig, hvarken höja eller sänka dem. Den stämpelafgift, som nu af Utskottet är föreslagen, skulle utgå med 3 procent af lönebeloppet. Man skulle väl kunna tycka att detta innebure en förhöjning i de nuvarande afgifterna, men så är i allmänhet icke fallet. För närvarande finnas i fråga om stämpelbefäggning af fullmakter två särskilda afgifter. I det ena fallet beräknas stämpeln vid första befordran till 1 procent å hela lönen jemte tjänstgöringspenningar och extra inkomster, och vid befordran som medför högre lön till 1 procent å skillnaden i aflöningsbeloppet. I det andra fallet erlægges en mot de forna krigsmanskasseafgifterna svarande stämpelafgift med 1 procent af sjelfva lönebeloppet, och denna stämpelafgift beräknas och utgöres efter hela lönen, äfven vid hvarje ny befordran, och blir derigenom för den, som vinner befordran 3 å 4 gånger eller mera, ganska betungande. Detta verkar, jemte det att expeditionslösen och kansligébühr i de flesta fall hädanefter ej skulle komma att utgå, att de nuvarande afgifterna stämma någorlunda öfverens med dem Utskottet föreslagit. Till fördel för Utskottets förslag talar att beräkningsgrunden enligt detsamma blir bättre och rättvisare än den nu gällande samt dessutom lika för alla fullmakter, hvarjemte man kommer ifrån den svåra och vanskliga uppgiften att för bestämmandet af fullmaktslösen beräkna tjänstemäns extra inkomster.

På dessa skäl ber jag få yrka bifall till Utskottets förslag.

Herr Hedlund: Jag ber endast få betona något, som den siste talaren icke tillräckligt starkt framhållit. Hvad gäller frågan här egentligen? Den gäller huruvida vi skola hafva en beskattning å fullmakter antingen, såsom Kongl. Maj:t föreslagit, efter hela lönen och i vissa fall löneskillnaden eller *endast* efter löneskillnaden. Jag skall be att få belysa saken med ett exempel. Jag får en tjänst med 1,000 kronors lön och jag betalar för fullmakten derå stämpelafgift. Om jag nu är till exempel en skollärare, som efter vissa år erhåller ett ålderstillägg å 500 kronor, så skall jag betala stämpelafgift endast för detta nya belopp. Tillhör jag en annan kategori af tjänstemän och får en ny lön till belopp af till exempel 1,500 kronor, så skall jag betala stämpel likaledes på dessa 1,500 kronor;

befordras jag sedan till en annan tjänst med lön af 3,000 kronor, måste jag erlægga stämpelafgift icke efter skillnaden mellan dessa båda belopp, utan efter hela sistnämnda lön, 3,000 kronor. Härigenom skulle man komma att få upprepade gånger betala stämpelafgift för de föregående lönebeloppen. Det blir verkligen en dubbel beskattning. Detta har Utskottets majoritet velat undanröjda och föreslagit, att samma förhållande skulle inträda vid befordringar till högre lön som vid ålderstillägg. Det synes också vara rättvist. Om derigenom skulle åstadkommas ett eller annat tusental större eller mindre inkomster för statsverket, har varit för mig likgiltigt inför den grundsatsen af rättvisa, som synes ligga i Utskottets förslag. Dessutom har icke med någon säkerhet kunnat utrönas verkan häraf i statsfinansiellt hänseende. I afseende å vissa kategorier af embetsverk skulle beräkningssättet medföra en ökning i stämpelafgiften; vid andra motsatsen. Här är emellertid icke fråga om ett statistiskt problem, utan om en skattegrundsats, och därför har jag instämt i Utskottets förslag.

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.

(Forts.)

Herr Östling: Jag har begärt ordet för att påpeka ett missförhållande, hvarom Bevillnings-Utskottet tyckes icke hafva någon aning, och hvarom man skulle kunna misstänka att till och med regeringen saknade kännedom, emedan någon åtgärd icke af densamma vidtagits för undanröjande af en oegentlighet, som redan länge egt rum. 1851 den 31 Oktober utfärdade Kongl. Maj:t ett cirkulär till samtliga domkapitlen i riket, innehållande en taxa å expeditionslösen vid domkapitlen. I denna stadgas: »Fullmakt, konstitutorial, antagningsbevis eller protokollsutdrag, hvarigenom tjänst, beställning eller syssla med verklig lön på stat tillsättes och bortgifves, löses med ett kontant belopp af fyra procent, beräknade efter de sista fem årens medium af de till taxering uppgifna löneinkomster, för hvilka, vid den tillsatta tjänsten, bevilling efter 2:dra Art. i Bevillningsförrordningen blifvit erlagd.» Expeditionslösen utgör således 4 procent af hela lönebeloppet. Detta cirkulär har mig veterligen icke blifvit upphäfdt, och följderna deraf blir, att då för tjänstemän i allmänhet fullmakten belägges med stämpel, enligt nu gällande föreskrifter, till belopp af 1 procent å lönen, samt enligt de föreslagna till belopp af 3 procent å lönen, då löneförmånerna äro fördelade i lön och tjänstgöringspenningar, men eljest å $\frac{2}{3}$ af lönebeloppet, så tillkommer för skolläraren vid elementarläroverk dessutom detta lilla nätta tillägg af 4 procent å hela lönen i expeditionslösen. Detsamma är förhållandet med fullmakter, som af domkapitlen utfärdas för prester. Dessa få betala icke blott stämpelafgift som alla andra tjänstemän, utan dessutom nyssnämnda belopp i expeditionslösen. Om detta nu skall vara en rättvisa, så är det en rättvisa med ganska egendomliga modifikationer. Jag kan icke se något skäl hvarför just dessa tjänstemän skola vara omhuldade på ett så märkvärdigt sätt, att de få betala sina fullmakter

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.
(Forts.)

så mycket högre än andra tjänstemän. Rättvist och billigt hade väl varit, att, på samma gång detta förslag till reglering af stämpel fullmakter framlades, man också vidtagit förändring i detta orimliga förhållande. Jag hoppas att jag icke behöfver upptaga Kammarrens tid med att visa orimligheten af denna expeditionstaxa; jag anser den ligga i öppen dag. Hade frågan förekommit under ett tidigare skede af Riksdagen, skulle jag hafva yrkat återremiss, i förhoppning att något botemedel härför kunnat utfinnas; men som jag föreställer mig att det *nu* icke skulle tjena till något att yrka på en återremiss, inskränker jag mig till att uttala den förhoppning, att det må blifva så väl regeringen som Riksdagen särdeles angeläget att så fort som möjligt borttaga en orättvisa, som är så himmelskriande som den jag nu påpekat. För att lemna en ytterligare illustration härtill, ber jag endast få nämna, att om en tjänsteman med till exempel 1,500 kronors årlig inkomst, hvaraf den fasta lönen utgör 1,000 kronor och tjänstgöringspenningarne 500 kronor, löser sin fullmakt efter nu föreliggande förslag, så får han betala 30 kronor, och en läroverksadjunkt, för hvilken lönen icke blifvit reglerad, får för samma inkomstbelopp betala stämpel med 3 procent och $\frac{2}{3}$ utaf lönen eller likaledes 30 kronor samt dessutom 4 procent eller 60 kronor, hvilket för en sådan tjänsteman alldeles icke är någon obetydlighet. Dessutom har man låtit sig angeläget vara att här föreslå att fullmakterna för vissa tjänstemän, som sitta med löner uppgående ända till 60,000 kronor om året, icke under något förhållande må beläggas med högre stämpel än 300 kronor, då deremot efter föreliggande förslag till exempel en kyrkoherde med 6,000 kronors årlig inkomst af sitt pastorat får betala 120 kronor i stämpel för sin fullmakt och dessutom 240 kronor i expeditionslösen. Detta torde väl icke vara rimligt, då den senare tjänstemannen endast åtnjuter $\frac{1}{10}$ af den förres årslön.

Herr Westman: Jag har begärt ordet endast för att gifva tillkänna, att jag till alla delar instämmer med Herr Olof Jonsson.

Herr E. G. Boström: Jag skall först och främst, med anledning af Herr Östlings yttrande, anhålla att få erinra derom att Bevillnings-Utskottet icke har något att göra med expeditionstaxan och således icke är i tillfälle att vidtaga de rättelser deri som möjligen kunna vara behöfliga. Jag begärde ordet egentligen endast för att fästa uppmärksamheten på en omständighet, som föranledt mig jemte några andra ledamöter af Bevillnings-Utskottet från denna Kammare att reservera oss emot denna punkt. Det heter nemligen här på ett ställe, att stämpel »för fullmakt å embete eller tjänst lydande under Utrikesdepartementet icke må öfverstiga 300 kronor». Jag ber få erinra, att detta är ett helt och hållet nytt stadgande, som icke förut funnits i den gamla förordningen, och jag kan icke inse något skäl hvarför en sådan föreskrift

nu behöft införas. Då vi förra gången hade stämpelpappersförordningen före i Riksdagen, blefvo i densamma förut stadgade maximifgifter utbyttas mot proportionella sådana, men dessa gick man då ifrån och tog stämpelafgifterna mera proportionella. Tycker man att stämpelafgiften i detta fall är för hög, sätt den då lägre, men låt icke de högst aflönade tjänstemännen betala sina fullmakter med lägre belopp, under det att de underordnade få betala dem för hela lönen. Såsom skäl för förslaget i detta hänseende har blifvit af Kongl. Maj:t framhållet, att en stor del af embetsmännen under Utrikesdepartementet uppbära sina höga löner med afseende på deras dryga lefnadskostnader. Men så är väl förhållandet äfven för de lägre aflönade tjänstemännen, och dessutom utgör väl som regel den högre aflöningen en ersättning för de högre lefnadskostnader som en högre ställning medför. På grund af hvad jag nu yttrat anhåller jag att orden »och för fullmakt å embete eller tjänst, lydande under Utrikesdepartementet, icke må öfverstiga 300 kronor» måtte utgå. Jag skulle äfven vilja tillägga, att ehuru endast några få af ledamöterna inom Bevillnings-Utskottet låtit anteckna sig såsom reservanter emot beslutet, tillkom detta dock endast förmedelst den förseglade sedeln.

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.
(Forts.)

Herr A. Andersson i Intagan: Jemte det jag till alla delar ber få instämman med Herr Boström, vill jag särskildt anmärka, att just detta tillägg i stämpelförfattningen innebär en stor orättvisa mot de lägre tjänstemännen. En klass tjänstemän, som hafva stora löner och hvilkas stämpelbevillning sålunda enligt nu gällande författning skulle uppgå till vida mera, slippa nu att för sina fullmakter betala mera än 300 kronor, då deremot många, som hafva vida lägre löner, få betala stämpel för hela beloppet, och i ett sådant stadgande ligger ju en stor orättvisa. Jag ber, som jag nyss nämnde, att få instämman med Herr Boström.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Äfven om det varit längre tid qvar till riksdagens afslutande, hade det väl knappast låtit sig göra att genom en återremiss från Kamrarna till Utskottet erhålla en rättelse i det af Herr Östling påpekade missförhållandet i afseende å obilligheten i expeditionstaxan i ett visst af honom uppgifvet fall, i synnerhet som den föreslagna förändringen icke tillkommit på grund af derom väckt motion. — Om emellertid förhållandet är sådant det bör vara i en representation, är det både rätt och billigt, att hvilken medlem deraf det vara må, som känner ett missförhållande i afseende å obilliga och orättvisa skattebördor, påpekar detta och begär rättelse deraf. Nu har representanten från Linköping ansett ifrågavarande stadgande om fullmaktslösen innebära en sådan orättvisa, att han kallade den »himmelsskriande», och han hoppades att regeringen och Riksdagen framdeles skulle taga upp frågan och söka afhjälpa denna orättvisa. Jag kan dock icke vid

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.

(Forts.)

detta tal, som jag för öfrigt icke har något emot, undgå att anmärka det besynnerliga som ligger deri, att för hvarje gång man föreslår rättelse i obilliga skatter, som trycka jorden, hör man just från samma håll och från samme talare, som nu yrka på rättelser i skatteväg, helt annat tal, likasom icke alla skattskyldige hade samma rätt att fordra att blifva rättvist beskattade. Det är endast denna lilla reflexion jag funnit mig befogad göra med anledning af Herr Östlings yttrande.

På tal om nu ifrågavarande beskattnings nedsättande för embets- och tjenstemän har jag icke något emot, om en rättelse vidtages i något, som är ett verkligt missförhållande, men om Utskottets förslag nu bifalles, så ber jag, då framdeles ifrågakommer att vidtaga rättelse i andra missförhållanden, att man icke oupphörligt upprepar det talet, vi nu så länge fått höra, nemligen att det endast är landtmannapartiet som sträfvar efter att blifva af med sina skatter på jorden. Jag ber att man å motsidan må ihågkomma, att en del andra skatter redan vid denna riksdag blifvit afskaffade och att andra ytterligare sannolikt komma att borttagas. Går man igenom riksdagarnes historia tillbaka i tiden, så finner man att en del gamla orättvisor så småningom blifvit afhjelpa, under det att orättvisan på jorden, eller de så kallade grundskatterna och indelningsverket, fortfarande kvarstår oförändrad.

Herr L. Börjesson instämde i Herr Ola Anderssons yttrande.

Friherre Leijonhufvud: Jag tillåter mig vänligen anhålla hos landtmannapartiet, att om de icke vilja att vi öfriga i otid skola tala om deras grundskatter, skola de icke sjelfva taga upp frågan, ty om de oupphörligt vid alla tillfällen tala derom, fästa de sålunda uppmärksamheten på en sak som de ju helst önska måtte sofva. Om Herr Ola Andersson äfven ville taga denna anmaning i akt och rätta sig derefter, så sluppe vi äfven höra sådana anföranden af honom. Hvad nu särskildt beträffar stämpeln å fullmakter för tjenstemän under Utrikesdepartementet, ber jag få angifva skälet hvarför en sådan maximisiffra der blifvit bestämd för stämpelbeloppet. Skälet är att de tjenstemän, som här afses, icke lefva i Sverige. utan utrikes, och de hafva så enormt stora utgifter i och för sin ställning och äro tillsatte på så obestämd tid, att deras löner äro långt ifrån tillräckliga. Det är en känd sak, att de af dem, som äro gifta, aldrig kunna lefva på sina löner, oaktadt dessa kunna uppgå till i våra ögon så stora summor som 48,000 à 60,000 kronor. Detta är dock ingenting att undra på, om man till exempel vet, att en tjensteman vid svenska beskickningen i Berlin i hyra för en ganska medelmåttig våning fick betala ett år ända till 10,000 kronor. Man bör äfven ihågkomma, att en sådan minister ofta blir återkallad, icke därför att han begått något fel eller förlorat sin konungs förtroende, utan af helt andra skäl. Det kan till exempel blifva fråga

om underhandlingar, som af ministern drifvits i ett visst syfte, men der regeringen slutligen finner sig tvungen att gifva efter för den främmande makten och då det följaktligen icke är möjligt för samme minister att föra saken till slut, utan ett ministerombyte måste ega rum, emedan en annan person kan gifva efter i hvad föregångaren icke kunde. Skulle man besluta sig för att lägga stora afgifter på dessa ministrar och låta dem betala hög stämpel å sina fullmakter, blir följden deraf naturligtvis den att Kongl. Maj:t, i stället för att gifva dem fullmakter, å sådana befattningar endast meddelar konstitutorial eller förordnanden, och då får staten ingen inkomst deraf alls. Detta är enligt min uppfattning anledningen till detta stadgande. Huruvida siffran 300 kronor, hvaröfver stämpelbeloppet för dessa fullmakter icke får gå, är rätt träffad, kan jag icke bedöma och detta torde väl också vara till en viss grad arbiträrt.

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.
(Forts.)

Herr Olof Jonsson: I afseende på hvad talaren från Göteborg nyss yttrade, att det nemligen icke skulle vara säkert att en nedsättning i statsinkomsterna härigenom skulle uppstå, ber jag få säga, att han borde hafva varit allt för klok att påstå något dylikt, ty det är alldeles gifvet att en betydlig nedsättning härigenom skulle uppstå och en nedsättning, som icke skulle stanna under 10-å 12,000 kronor årligen. Jag får säga, att då man tager i betraktande befogenheten af skatteregleringar i ena och andra fallet, är det verkligen ganska egendomligt att höra att, der skatteförmågan genom lönerogleringar och löpeförhöjningar gjorts bättre, vill man hafva ytterligare nedsättningar i skatteväg, men på andra områden deremot, hvarest en skattelindring vore vida mera af behovet påkallad, der vill man helst sofva fortfarande, såsom Friherre Leijonhufvud nyss yttrade. Det är alldeles uppenbart att ett yrkande af mig nu skulle hafva ganska liten utsigt till framgång och jag skall icke heller beklaga mig öfver detta förhållande, men då Utskottet i motiveringen sagt, att detta icke skulle medföra någon nedsättning i statens inkomster, har jag velat protestera häremot. Jag tror att Utskottet sjelf här vid lag blifvit fördt bakom ljuset, då det skref detta sitt betänkande. Utskottet trodde nemligen, att flera stater och corpser icke numera betalade någon afgift till Vadstena krigsmanshuskassa och att denna förändring af det skälet icke skulle verka någon nedsättning, men då man något närmare fick reda på saken, fann man t. ex. att flottans stater erlægga icke en utan två procent i krigsmanshusafgift och att samma förhållande är äfven med andra tjenstemannacorpser. Det var då alldeles gifvet att en nedsättning måste ega rum, det kan aldrig bortresoneras. För öfrigt må Kammarerna fatta hvad beslut den behagar; jag skall nöja mig med att hafva min åsigt förvarad i protokollet.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Thempander: Med anledning först af hvad talaren på linköpingsbanken

Ang. förut oaf-
gjorda frågor
rörande stäm-
pelafgiften.

(Forts.)

yttrade, ber jag att få säga, att hvad han påpekade visserligen är ett ganska beaktansvärdt förhållande, men att detta förhållande alldeles icke har något samband med nu ifrågasatt stämpelbeskattning, utan har sin grund deruti att, såsom han äfven sjelf nämnde, en mycket hög expeditionstaxa är gällande vid konsistorierna; och någon ändring deruti lär icke kunna ske annat än i sammanhang med en löneroglering för konsistorienotarierna. Detta kan därför, efter mitt förmenande, så mycket mindre anses stå i något sammanhang med nu föreliggande fråga, som meningen med det nu af Utskottet framlagda förslaget i denna punkt alldeles icke är att åstadkomma någon som helst förhöjning i de stämpelsatser, som för närvarande äro åsatta fullmakter.

Hvad nu åter angår sjelfva det af Utskottet framlagda förslaget och de skiljaktigheter från Kongl. Maj:ts förslag detsamma innehåller, vill jag icke nu ifrågasätta någon ändring i hvad Utskottet föreslagit. Så mycket anser jag mig dock böra säga, att under det att Kongl. Maj:t hade åsyftat att, i sammanhang med åtskilliga andra förhöjningar, som dock numera förfallit, äfven bereda statskassan en något högre inkomst af stämpelafgiften å fullmakter, så innefattar deremot Utskottets förslag, om man tar saken i dess allmänlighet och frånser vissa fall, der det verkligen kan visas att en förhöjning kommer att ega rum, ovilkorligen en nedsättning, om än af föga betydelse i jemförelse med nu stadgade stämpelsatser.

Hvarför jag egentligen begärde ordet, var för att bemöta en reservant, som ansett, att någon begränsning icke bör, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, ega rum i stämpelafgiften å fullmakter för våra diplomatiska embetsmän. För min del tror jag icke att det är rätt resoneradt, då man säger, att under det andra tjänstemän med mindre löner få betala stämpel för hela lönen, så låter man den principen falla, då det gäller de högsta lönerna. Jag tillåter mig i sådant afseende erinra, att under det öfriga tjänstemän uppbära en del af sin aflöning i form af tjänstgöringspenningar och för denna del äro befriade från stämpelafgift, så eger någon sådan fördelning icke rum i fråga om de diplomatiska tjänstemännens aflöning. Dessutom är det ju alldeles tydligt, att våra diplomatiska tjänstemän, som äro anställda i utlandet, uppbära så höga aflöningar icke därför, att deras befattningar anses så mycket viktigare än andra tjänstemäns, utan därför att de utöfva sin verksamhet under alldeles särskilda förhållanden och äro underkastade vida högre lefnadskostnader än andra. Dertill kommer äfven att af deras löner utgår en del till utgifter, som eljest bestridas direkt af statsmedel. Så t. ex. äro de skyldiga att bekosta lokal för legationen och åtskilliga andra expenser. Om också deras löner sålunda synas höga sådana de äro i staten uppförda, så komma dessa löner dem dock icke till fulla beloppet till godo för deras enskilda räkning. Det är ur denna synpunkt, som jag anser det skulle innebära en orättvisa att låta dem betala stämpel för hela lönebeloppet.

Herr Hedlund: Jag begärde ordet för att tillkännagifva att, *Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.* fastän jag icke reserverat mig rörande denna punkt, jag dock inom Utskottet röstade på samma sida som Herr Boström, och det därför att jag icke kan finna något giltigt skäl för att sätta ett maximum för stämpel på ifrågavarande fullmakter, under det jag mycket väl kan förstå, att ett minimum i dylika fall kan vara berättigadt. Detta är också alldeles i öfverensstämmelse med min reservation emot Utskottets förslag angående stämpel på utrikes vaxlar. Jag tror icke att hvad som här anförts emot reservanternas anmärkning varit tillräckligt att vederlägga densamma. Det är icke heller så små summor det här gäller. En envoyé t. ex. med 36,000 kronors lön från Sverige, oberäknadt det bidrag han har från Norge, skulle, då stämpeln å hans fullmakt icke behöfde beräknas för mera än $\frac{2}{3}$ af lönen, eller 24,000 kronor, egentligen erlägga 720 kronor i stämpelafgift, derest han nemligen vore likställd med andra löntagare; men enligt Utskottets förslag skulle en sådan fullmakt icke behöfva beläggas med högre stämpel än 300 kronor. För min del kan jag dock icke inse, hvarför denne person, då han slipper betala skatt för hvad han har från Norge och då han icke behöfver betala stämpel för $\frac{1}{3}$ af lönen, som skulle motsvara andra tjenstemäns tjenstgöringspenningar, icke skulle kunna erlägga full stämpelafgift för återstoden. Man har anført, bland annat, att de diplomatiska sändebuden hafva så osäkra befattningar, att, när de politiska vindarne ändra riktning, de kunna lätt förflyttas från sin plats. Lyckligtvis ligger dock vårt land numera så utom alla politiska vinddrag, att något sådant kan behöfva komma i fråga, och jag tror icke att man kan sedan många år tillbaka uppgifva något exempel på att våra diplomater måst på grund af sina politiska åskådningssätt byta om plats. Jag tror också att de äro så medgörliga i den vägen, att det icke behöfver befaras, att de skulle på något sätt fordra en förändrad politik inom svenska utrikeskabinettet såsom vilkor för sitt kvarblifvande. I alla händelser blefve de förflyttade från en plats till en annan, och skulle verkligen de politiska förhållandena göra att de försattes i overksamhet, så hade de ju alltid den utsigten att blifva förflyttade på exspektansstat. Herrarne veta nemligen att under flera år förekommit på utrikesbudgeten ganska höga poster under namn af exspektanslöner, hvilka utgått till personer som väntat på befattning. Jag har mer än en gång undrat på om dessa löner lemnats dem, emedan de väntat på nya tjänster eller på pension, och, ganska riktigt: de exspekterande hafva nu till största delen öfverflyttats på pensionsstat. Det var således derpå de väntat.

Det har blifvit sagt, att dessa tjänster skulle kunna med hänsyn till ifrågavarande afgift tillsättas på förordnade och icke med fullmakt. Jag vet visserligen, att Kongl. Maj:t har begagnat denna utväg att kringgå Riksdagens beslut i fråga om beskattning af ordensdiplom, men jag undrar om Kongl. Maj:t skulle kunna skicka ut till främmande land ett sändebud, som icke hade att förete en

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.
(Forts.)

ordentlig fullmakt. Och dessutom vågar jag uttala den förväntan, att Kongl. Maj:t aldrig skall begagna en sådan utväg att kringgå ett Riksdagens rättvisa beslut. Vidare har man från statsrådsbänken såsom skäl för att de under Utrikesdepartementet lydande tjänstemännen icke borde för sina fullmakter erlagga högre stämpel, än som blifvit föreslagen, åberopat så väl deras dyra lefnadskostnader som andra omständigheter. Jag kan icke neka till att detta skäl, hvad lefnadskostnaderna angår, till viss grad kan ega sin rättighet, men vi veta också att det finnes platser, der våra sändebud hafva större lön än Utrikesministern här i Stockholm, oaktadt lefnadskostnaderna här äro fullt ut så dyra som på de förra ställena.

En ärad talare tyckte det vara otrefligt att nästan hvarje gång det var fråga om skattelindringar äfven grundskatterna skulle komma på tal. Ja, jag medger att det kan vara otrefligt och att det för mången skulle vara mycket bättre, om vi, som vilja deras afskaffande, tege med dem. Men jag är icke så säker på, om vi skulle vinna något dermed, utan tror jag snarare att det icke kan skada att erinra om dem, ehuru jag gerna vill gå in på att det kan finnas tillfällen, då detta icke är af nöden.

Jag ber att få förena mig med Herr Boström.

Häruti instämde Herr *L. Jönsson*.

Öfverläggningen var slutad. Enligt de yrkanden, som derunder blifvit gjorda, gaf Herr Talmannen propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan i oförändradt skick och dels på antagande af de olika ändringsförslag, som Herrar E. G. Boström och Olof Jönsson framställt; och fann Herr Talmannen den förstnämnda propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes, i anledning hvaraf, och sedan till kontraposition antagits yrkandet på bifall till Herr Boströms förslag, en omröstningsproposition af följande lydelse uppsattes, justerades och anslogs:

Den, som godkänner i oförändradt skick hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i 1:sta punkten af Betänkandet N:o 14,

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner Nej, har Kammaren beslutat sådan förändrad lydelse af förevarande rubrik i stämpelförordningsförslaget, som af Herr E. G. Boström under öfverläggningen påyrkats.

Omröstningen försiggick och utföll med 62 Ja mot 94 Nej; hvar- dan Kammaren godkänt Utskottets förslag till lydelse af rubriken

»Fullmakt, annan, å embete eller tjänst» med den förändring, att de i andra stycket intagna orden »och för fullmakt å embete eller tjänst lydande under Utrikesdepartementet icke må öfverstiga 300 kronor» ur författningsförslaget uteslötos.

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.

(Forts.)

Punkterna 2 och 3.

Biföllos.

Punkten 4.

Lades till handlingarne.

Punkterna 5—12.

Biföllos.

Punkten 13.

Utskottet hade föreslagit, att föreskrifterna angående stämpel å afhandlingar om *köp* måtte erhålla följande lydelse:

»*Köp, af fast egendom:* afhandling derom eller af offentlig myndighet utfärdad köpehandling skall, då den för lagfart företes, vara försedd med stämpel af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af egendomens värde; dock att köpeafhandling, på grund hvaraf lagfart sökes för aktiebolag, som icke drifver bankrörelse, bör vara belagd med stämpel af 1 krona 20 öre likaledes för hvarje fulla 100 kronor af egendomens värde.

Der köpeafhandling utan tillägg till eller förändring i stadgade villkor öfverlåtes inom den för lagfart föreskrifna tid, räknad från första fånget, och inom samma tid för lagfart företes, eger stämpelbeläggning rum allenast för sista fånget.

Fångeshandling, på grund hvaraf sökes lagfart å jernväg, är från stämpel fri.

Köp af lösören, hvilka i säljarens vård kvarblifva: afhandling derom skall, då den för intagande i vederbörande myndighets protokoll företes, vara försedd med stämpel af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af köpesumman.

Köp af fartyg, hvars drägtighet öfverstiger 40 tons: afhandling derom skall vid utgifvandet förses med stämpel af 60 öre för hvarje fulla 100 kronor af köpesumman eller, der denna icke är till bestämdt belopp angifven, af 15 öre för hvarje ton af fartygets drägtighet.

Sökes på grund af köpeafhandling, hvarom här ofvan förmäles, hos offentlig myndighet inteckning eller betalning för ogulden köpe-skillning, skall köpeafhandlingens vara försedd med särskild stämpel lika med *Skuldebref*.

Se för öfrigt §§ 11, 14 och 16.»

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.
(Forts.)

Herr Arwidsson: Då jag genomläste ifrågavarande 13:e punkt, rann mig i minnet en föreskrift, som återfinnes i domarereglerna, nemligen den 9:e, der det heter: »Det rätt och skäl icke är, det kan icke heller vara lag; för de skäl, som lagen hafver med sig, gillas hon.» Det ville dervid förefalla mig som om i visst hänseende denna punkt, sådan den af Utskottet föreslagits, gäfve anledning till tvivel huruvida den verkligen hade rätt och skäl med sig, och denna tvekan härföt af det stadgande, som införts i första mom. af nämnda punkt, der det heter: »dock att köpeafhandling, på grund hvaraf lagfart sökes för aktiebolag, som icke drifver bankrörelse, bör vara belagd med stämpel af 1 krona 20 öre likaledes för hvarje fulla 100 kronor af egendomens värde». Att skäl skulle gifvas för en sådan fördubbling af den vid köp af fast egendom föreslagna stämpelafgiften var naturligtvis att förvänta. Dessa skäl återfinnas också å pag. 14 af Utskottets betänkande, der det i sådant afseende heter: »Afhandling, på grund hvaraf lagfart sökes för aktiebolag, som icke drifver bankrörelse, kommer nemligen, om Kongl. Maj:ts förslag antages, att underkastas stämpelafgift till dubbla beloppet mot andra fångeshandlingar eller vid fång å fast egendom i allmänhet 1 krona 50 öre för hvarje fulla 100 kronor af egendomens värde och vid skattelösen af kronojord 10 kronor. Med afseende å befohgenheten af ett dylikt undantagsstadgaude har af Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet anförts, hurusom de periodiskt återkommande lagfartsafgifterna otvifvelaktigt i längden måste verka såsom en grundskatt, hvilken för fastighet i allmänhet årligen kunde anses utgöra hvad på värdet deraf för år belöpte af samtliga de dylika afgifter, hvilka blifvit erlagda under den tidrymd, hvarunder fastigheterna i landet i medeltal ombytte egare. Nu vore emellertid uppenbart, att, der en fastighet långt utöfver en dylik tidrymd fortfarande att vara i samme egares hand, de ifrågavarande stämpelafgifterna för denna fastighet, fördelade på en längre tid, icke kunde uppgå till lika högt årligt belopp, som enahanda afgifter beräknades årligen utgöra för fastighet i allmänhet inom landet. En skattelindring skulle i följd häraf gemenligen komma att ega rum i afseende på fastighet, hvilken kunde antagas enligt regeln mera sällan ombyta egare. På grund häraf hade aktiebolagen, som, under åtnjutande af förmånen af begränsad ansvarighet, utöfvade verksamhet med lukrativt ändamål, syntes böra vidkännas förhöjning i stämpelafgiften för fångeshandling å fast egendom, som ofta till stor betydighet af dem förvärfvades. Den utsträckning, bolagsinstitutionens tillämpning under senare tid vunnit, så att numera den större bruks-, sågverks- och fabriksrörelsen mer och mer öfvergått i händerna på aktiebolag, och äfven för jordbruksrörelsens bedrivande bolag börjat bilda sig, måste nemligen komma att hafva till följd, att fast egendom till betydande värde samlades hos dessa bolag, och att den omsättning af fastigheten, som i allmänhet egde rum, då den befunno sig i fysiska personers ego, icke på långt när blefve lika liflig sedan

fastigheten kommit att tillhöra ett bolag. För den skatt, staten ansåge sig böra upphemta af fastighet vid dess öfvergång från en till annan egare, kräfde därför billigheten att ersättning beredd genom en särskild beskattning å de i bolags hand komna fastigheterna.» Och litet längre fram anföres för att motivera ofvan angifna undantag från undantaget: »Att ej heller bankaktiebolagen inbegripits under den föreslagna förhöjningen, hade åter berott derpå, att, då bolagsordning för sådant aktiebolag, som drefve bankrörelse, gemenligen innehölle föreskrift, att bolaget icke enligt regeln finge ega annan fastighet, än som för bankens inrymmande erfordrades, utan att fastighet, som för iakttagande af bolagets rätt måste inropas, skulle så fort som möjligt afyttras, hade det icke synts vara med den ofvan angifna grunden för den ifrågasatta högre lagfartsstämpeln förenligt att föreskrifva dess utgörande jemväl för fängeshandling å fastighet, hvilken, af dylikt aktiebolag förvärfvad, icke i regeln komme att under någon längre tid förblifva i bolagets ego.» Anledningen, hvarför en sådan stämpel på köpehandling blifvit bestämd, har synts mig vara tvåfaldig, nemligen dels statens behof af inkomst och dels önskvärdheten att derigenom kunna träffa det kapital, som vid köp af fast egendom träder i verksamhet. Om äfven billigheten af denna beskattning icke torde böra förnekas, har jag dock aldrig funnit något giltigt skäl anföras, hvarför man skulle ega rätt att antaga, att köp af samma fasta egendom komme att upprepas inom kortare eller längre mellantid. Om nemligen en enskild person tillhandlar sig en fastighet, kan ingen veta huruvida han har för afsigt att slå sig ned på densamma samt bruka och besitta den en längre tid, möjligen under hela sin återstående lifstid, eller blott på spekulation inköpt densamma. Inträffar det förre, kommer staten att gå miste om den inkomst, som eljest skulle uppstå derigenom att vid egendomens upprepade försäljning stämpel skulle åsättas köpehandlingen. Lika litet kan man veta om ett aktiebolag längre eller kortare tid skall fortfara. Exempel finnas ju derpå att sådana bolag inom ganska kort tid blifvit upplösta, antingen emedan affärerna icke gått så väl, att det ansetts löna sig att fortsätta företaget, eller emedan bolaget råkat i konkurs. Något hållbart skäl därför att en enskild person skall under kortare tid förblifva egare till den fastighet han inköpt än ett aktiebolag, gifves således icke. Det kan sålunda, om denna min åsigt är riktig, icke vara billigt att för det ena förvärfvet betalas i stämpel till staten mera än för det andra. Men utom det att jag anser förslaget i detta fall icke vara öfverensstämmande med billighetens fordringar, kan jag icke undgå att erinra derom, att Utskottet icke fullständigt dragit ut konsekvensen af sitt förslag, när det i fråga om dylikt förvärf befriat bankbolag, som utgifva egna sedlar, från den högre stämpeln. Utskottet har till stöd härför visserligen anført, att i åtskilliga sådana bolags reglementen vore föreskrifvet, att bolagen icke finge innehafva fastigheter, som desamma nödgades för beva-

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.
(Forts.)

Ang. förut oaf-
gjorda frågor
vörande stäm-
pelafgiften.
(Forts.)

kande af fordran inköpa, under längre tid än till dess de af bolagen åter kunde försäljas; men Utskottet har dervid icke på samma gång tagit i öfvervägande, att de flesta dylika bolag anse för sig högst viktigt att förvärfva egen fastighet, deri deras rörelse kan bedrifvas. Och hvarför förvärfvar väl ett annat bolag fastighet? Jo, antagligen för att deri bedrifva sin rörelse. Är det då någon skilnad, om ett dylikt industrielt bolag, af hvilken beskaffenhet det än må vara, förvärfvar en egendom för att deri bedrifva sin rörelse eller om ett bankbolag för sitt ändamål köper ett hus. Utskottet hade således, om det velat vara konsekvent, bort föreslå undantaget för samtliga aktiebolag. Men då jag måste anse det nu framlagda förslaget i den anmärkta delen obilligt, hemställer jag, att någon högre afgift för förvärfvande af fast egendom icke måtte påläggas aktiebolag än som kommer att bestämmas för hvarje annan. Skulle denna min åsigt af Kamraren godkännas, blifver följden, att senare delen af första stycket af 13 mom. från och med orden »dock att köpeafhandling» etc. bör utgå. Min vördsamma hemställan är alltså, att 13:e mom. måtte i öfrigt bifallas, men de af mig antydda orden ur momentet uteslutas.

Herr *Angel* instämde med Herr *Arwidsson*.

Herr E. G. *Boström*: För min del anhåller jag om bifall till Utskottets eller — hvilket är detsamma — Kongl. Maj:ts förslag, och det just på de skäl, som i Utskottets betänkande finnas anförda och af den föregående talaren nyss upplästes. Dessa skäl hafva åtminstone för Utskottet syntts så tillfyllestgörande, att icke ens någon diskussion i frågan egde rum i Utskottet, utan allmänt erkändes det berättigade i ett dylikt stadgaande. Jag ber för öfrigt att få fästa uppmärksamheten derpå, hvilket äfven i den Kongl. propositionen påpekas, att detta alldeles icke är något nytt, utan att detsamma redan länge praktiserats i flera andra länder.

Om äfven förhållandet någon gång kan vara sådant som den föregående talaren nämnde, att ett bolag, som köpt en fastighet, inom kort upphört med sin verksamhet och därför å nyo försålt fastigheten, så är det dock regeln att bolag i allmänhet behålla sin fastighet längre än en enskild person. Principen är icke heller i vår lagstiftning någon nyhet. I fråga om fideikommissen är nemligen redan förut stadgadt, att för hvarje gång ett fideikommiss öfvergår till ny egare skall erläggas icke blott vanlig bouppteckningsafgift, utan derutöfver samma afgift som för köp af fastighet är föreskrifven. Han får således, just dervid för att egendomen aldrig går i köp, betala mera än han eljest skulle göra.

Den föregående talaren anmärkte äfven såsom en oegentlighet, att bankbolagen icke skulle få betala den förhöjda afgiften för de hus, der de bedrifva sin rörelse. Dervid får jag dock erinra, att dessa bolag i allmänhet endast köpa en tomt, den de sedan sjelfva

bebygga, och att detta köp således är en jemförelsevis ganska obetydlig affär. Det är en väsentlig skilnad mellan detta förvärf och då eljest ett bolag förvärfvar fastighet. Medan fastigheten för bankbolaget är en bisak, inköpt endast för att bereda fördelen af en egen lokal för rörelsens bedrifvande, så är deremot för andra bolag fastigheten hufvudsaken, det genom och med hvilken affären drifves. Jag anhåller, Herr Talman, om bifall till Utskottets förslag.

Ang. förut oafgjorda frågor rörande stämpelafgiften.
(Forts.)

Sedan öfverläggningen förklarats slutad, godkände Kammaren Utskottets förslag oförändradt.

Punkterna 14—29.

Biföllos.

Punkten 30.

Lades till handlingarne.

Punkterna 31 och 32.

Biföllos.

Punkten 33.

Lades till handlingarne.

Punkterna 34—39.

Biföllos.

§ 5.

Föredrogs Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 15, med förslag till förordning om utgörande af bevillning genom personlig skyddsafgift.

Ang. den personliga skyddsafgiften.

Utskottet hade i detta betänkande utlåtit sig öfver Kongl. Maj:ts framställning om upphörande af den efter Art. I i nu gällande bevillningsstadga utgående personliga skyddsafgift; och hade Utskottet, som ansett den personliga skyddsafgiften böra tills vidare

Ang. den personliga skyddsafgiften. utgå med oförändradt belopp och utgöras efter samma grunder som hittills, tillstyrkt Riksdagen att antaga följande

(Forts.)

Förslag till förordning om utgörande af bevillning genom personlig skyddsafgift.

§ 1.

Utaf hvar och en i mantalslängd upptagen person, som enligt gällande författningar skall utgöra mantalspenningar, erlägges personlig skyddsafgift:

för man med	40 öre
och för qvinna med	20 öre.

§ 2.

Husbonde eller arbetsgifvare vare ansvarig för betalning af denna bevillningsafgift för de vid mantalsskrifningstiden hos honom enligt behörig uppgift sysselsatta tjenstehjon eller arbetare, mot rättighet för husbonden eller arbetsgifvaren att å den skattskyldiges aflöning eller arbetsförtjenst innehålla ett emot den personliga skyddsafgiften svarande belopp.

§ 3.

Utom den afkortning, hvartill bristande tillgång till afgiftens erläggande må föranleda, eger sådan afkortning rum, då den skattskyldige afidit före den 1 Maj det år, för hvilket afgiften blifvit honom påförd.

I öfrigt skall hvad om debitering, uppbörd, afkortning och redovisning af bevillning af fast egendom samt af inkomst är stadgadt i tillämpliga delar lända till efterrättelse äfven beträffande den personliga skyddsafgiften.

I anledning af denna hemställan, mot hvilken dels Herrar *Forssell*, *O. Jonsson* och *J. Johansson* och dels Herr *Hedlund* inom Utskottet reserverat sig, anförde

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet *The mp-tander*: De af Kammarens ärade ledamöter, hvilka tagit kännedom om den förtjenstfulla utredning, som skatteregleringskomitén lemnat rörande den personella beskattningen i vårt land, hafva haft tillfälle att erfara huru vidsträckt tillämpningen af denna skatteform hos oss för närvarande är. Äfven om man nu icke vill gå så långt, att man vill instämma med dem, som anse denna skatteform vara så oegentlig, att den alldeles icke bör vinna tillämpning,

utan man anser giltiga skäl kunna anföras för de personella skat-
 ternas användande i viss mån, och om man, såsom förhållandet sär-
 skildt är i vårt land, känner att dessa skatter hafva en djup grund
 i det allmänna föreställningssättet, tror jag emellertid icke att tan-
 karne kunna vara delade derom, att dessa skatter böra användas
 med synnerlig varsamhet. Af denna uppfattning har också rege-
 ringen varit ledd, då hon till denna Riksdag afgifvit förslag om
 reglering af de personella skatterna. Regeringen har dervid ansett
 att *en* sådan skatt bör utgå till staten, det är mantalspenningarne,
 och att den andra, nemligen den personliga skyddsafgiften, som ut-
 går med alldeles enahanda belopp och efter enahanda grunder som
 mantalspenningarne, skulle upphöra. Den har vidare ansett, att till
 länen borde utgå *en* personlig afgift, den så kallade personliga sjuk-
 vårdafgiften, och att till den mindre kommunen skulle utgå lika-
 ledes *en* personlig afgift, eller folkskoleafgiften, under det att der-
 emot den hittills utgående personliga fattigvårdsafgiften skulle upp-
 höra. Frågan om de kommunala personliga afgifterna är redan af
 Riksdagen afgjord, och det återstår nu för Riksdagen att pröfva
 frågan i hvad den angår till staten utgående personliga afgifter.
 I trots af min uppfattning om nödvändigheten af att endast spar-
 samt tillämpa denna skatteform, får jag emellertid säga, att om
 man vid sidan af hvarandra vill hafva olika personliga afgifter, som
 utgå till samma håll eller för samma ändamål, synes det mig vara
 vida rimligare att låta den mindre kommunen bibehålla två per-
 sonella skatter än att låta två alldeles lika personella skatter ingå
 till statskassan. Staten har nemligen den fördelen att kunna
 tillämpa ett vida fullständigare skattesystem, som på skilda sätt
 tager skatteförmågan i anspråk. Den mindre kommunen är der-
 emot i allmänhet hänvisad till att fylla sina behof endast på den
 direkta beskattningens väg, och den har icke samma tillfälle att
 tillämpa så olika skatteformer. Om man med hänsyn till detta för-
 hållande hade ansett att de mindre kommunerna behöfde bibehålla
 två särskilda personliga afgifter, då hade jag kunnat förstå det;
 men att låta två sådana ingå till staten, som har så många andra
 tillfällen att tillgodose sina skattebehof, det kan jag för min del
 icke finna vara annat än oegentligt.

Ser jag på de skäl Bevillnings-Utskottet anfört för afstyrkande
 af förslaget om denna afgifts upphörande, heter det först, att frågan
 om en mera genomgripande reform i vårt skattesystem numera för-
 fallit. Kammaren känner nog samt mitt intresse för den genom-
 gripande skattereform, som här af Bevillnings-Utskottet äsyftas, men
 jag kan dock icke inse, att denna reform står i något nödvändigt
 sammanhang med förslaget om afskaffande af den personliga skydds-
 afgiften. Snarare synes det mig vara bättre för den större refor-
 men, i afseende å grundskatterna, om man icke dermed förbinder
 andra skattereformer än som i alla fall nödvändigt måste vara der-
 med förenade. Det är ju alldeles gifvet att, då man skall företaga

Ang. den per-
 sonliga skydds-
 afgiften.
 (Forts.)

Ang. den per-
sonliga skydds-
avgiften.
(Forts.)

en reform i grundskatteväsendet, blir det alltid en vinst, om man icke samtidigt med ersättande af en del utaf grundskatterna nödgas bereda ersättning jemväl för en mängd andra skatter, hvilka äfven befunnits olämpliga och därför böra ur skattesystemet aflägnas. För min del kan jag således icke finna att den omständigheten, att frågan om grundskatternas upphörande vid denna riksdag förfallit, bör i någon mån utgöra hinder för att nu borttaga den personliga skyddsavgiften. Tvärtom anser jag att borttagandet af densamma är egnadt att underlätta den andra reformen, då dess tid kommer; ty det kan icke bestridas, mine herrar, att en icke oväsentligt medverkande orsak till de stora frågornas fall vid denna riksdag för mången varit, att dessa frågor nu åtföljts af så många andra och att frågornas dimensioner på mången verkat afskräckande.

Vidare säger Utskottet, att det syntes Utskottet vara mindre välbetänt att göra denna icke obetydliga nedsättning i statsverkets inkomster. En reservant från Medkammaren, med hvilken två ledamöter af denna Kammare instämt, har fäst uppmärksamheten derpå, att tidpunkten för närvarande icke är iune att pröfva huruvida statsverkets ställning medgifver borttagande af denna skatt, och för min del vill jag villigt medgifva, att ur formel synpunkt vore det må hända rättare att icke behandla denna fråga förr, än man erhållit fullt exakt kändedom om statsverkets ställning. Jag har emellertid sökt göra ett öfverslag öfver budgeten sådan den ställer sig efter de af Riksdagen beslutade anslag, och jag har i min kalkyl tillika tagit i beräkning de anslag, som ännu äro beroende på gemensam votering, hvilka anslag jag upptagit enligt Kongl. Maj:ts förslag. Jag har vidare beräknat inkomsterna enligt statsverkspropositionen, naturligtvis med iakttagande af de förändringar, som framkallats deraf att åtskilliga nya eller förhöjda skattesatser numera förfallit. Vid det approximativa öfverslag, jag då verkställt, har jag funnit att, äfven om man stryker den personliga skyddsavgiften, blir Riksdagen i alla fall i tillfälle att till statsverkets grundfond göra ungefär den afsättning, som Kongl. Maj:t föreslagit. Nu känner Kammaren också mitt intresse för förstärkande af statsverkets grundfond; men det må jag säga, att huru stort detta mitt intresse än är, kan jag icke finna lämpligt att, endast för ett ytterligare förstärkande af grundfonden, bibehålla en skatteform, som i och för sig är olämplig. Mine herrar, det är därför att jag är öfvertygad, att den nu föreslagna reformen är förestafvad af rättvisa och billighet och det är därför att jag ser en icke alldeles betydelselös skattereform äfven i regleringen af de personliga skatterna, som jag vågar till Kammaren hemställa, huruvida den icke finner skäligt att lemna sin medverkan till denna reglering genom att nu besluta borttagandet af den personliga skyddsavgiften.

Huruvida sådant bör beslutas nu eller först efter frågans återremitterande till Utskottet, det är en sak, hvarom jag anser det icke tillkomma mig att afgifva något yttrande.

Herr von der Lancken: Då skatteregleringskomitén år 1879 fick i uppdrag att, efter en fullständig utredning af alla skatteförhållanden, föreslå en rättvisare fördelning af skatterna, hade man grundad anledning att antaga, att skatteregleringskomitén, jemte det den tillgodosåg landtmannapartiets anspråk på afskaffande af grundskatter och indelningsverk, för så vidt dessa anspråk voro berättigade, i öfrigt skulle i sitt arbete låta bestämma sig af sunda skattepolitiska skäl. Så skedde också. Bland de skatter, som skatteregleringskomitén föreslog till afskaffande, satte den enstämmigt i främsta rummet de personliga skatterna och åberopade såsom skäl härför dels den omständigheten, att af samtliga de skatter, komitén hade att behandla, och som uppgingo till 5,144,000 kronor, utgjorde de personliga skatterna $10\frac{1}{4}$ procent, dels ock den omständigheten, att i åtminstone de flesta civiliserade länder man kommit till insigt om, att den personliga skatteförmågans användande icke vore den rätta skatteformen. Såsom Kammaren känner, accepterade också regeringen skatteregleringskomiténs förslag, och allt var klart, till dess de Kongl. förslagen om en ny härordning m. m. föllo. Då förlorade de skattepolitiska skälen all sin betydelse. Det heter i Bevillnings-Utskottets betänkande, att då frågan om grundskatterna förfallit, trodde Utskottet det icke heller vara skäl att företa frågan om de personliga skatternas afskaffande. Mine herrar! Hvad man än må beskylla landtmannapartiet för, icke är det för hjertnupenhet i valet af medel. I fjor, då frågan om skolväsendet förelåg, ville man framtvunga en önskad skolreform genom att neka en väl behöfzig tillökning i lärarnes löner. I går sökte man bidraga till framvingandet af en reform inom skatteväsendet genom att neka anslag till pensioner åt armébefällets enkor och barn, och i dag är det fråga om att i ledet af de krafter, som skola medverka till det stora målet, inblanda äfven den personliga skyddsafgiften och sålunda med sig förbinda de arbetande klasserna, icke med tillgifvenhetens och tacksamhetens band, utan med det gemensamma intressets. Jag har vid denna riksdag röstat för Kongl. Maj:ts förslag till grundskatteafskrifning och härordning, hvilket förslag är en äkta dotter till det, landtmannapartiet år 1878 framställt, icke därför att landtmannapartiets anspråk på grundskatteafskrifningar synas mig grundade på rättvisa, icke ens därför att jag ansåg Kongl. Maj:ts förslag till härordning såsom i alla afseenden det bästa, utan därför att jag önskade se ett slut på den långvariga kampen om grundskatterna, i hvilken landets viktigaste intresse, ett ordnad försvar, till slut blifvit insatsen. På de vägar, landtmannapartiet nu synes vilja gå, följer jag det icke, utan ber att få rösta bifall till Kongl. Maj:ts förslag.

Nu inser jag väl att jag kan mötas med den invändningen, att frågan huruvida vi hafva tillgång till en afskrifning, som går på omkring 640,000 kronor, ännu icke är afgjord. Ja, det må vara sant, men jag tror icke den personliga skyddsafgiften vara af

Ang. den personliga skyddsafgiften.
(Forts.)

Ang. den per-
sonliga skydds-
avgiften.
(Forts.)

beskaffenhet att böra fylla hålen i vår budget. Jag tror tvärtom, i likhet med Herr Finansministern, att här föreligger en fråga, som bör pröfvas ensamt med stöd af skattepolitiska skäl. Jag har, i likhet med honom, gjort kalkyler och kommit till samma resultat. Jag ber att i Kammarens minne få återföra, hurusom vid denna riksdag åtskilliga af Kongl. Maj:t föreslagna utgifter blifvit strukna och åtskilliga inkomster ökade. Så vinna vi derigenom att Riksdagen afslagit frågan om grundskatternas afskrifning en million kronor, genom afslagen å planerna till förändrad organisation af landt- och sjöförsvaret 1,800,000 kronor i runda tal. Derifrån böra dragas de minskade inkomsterna, en million kronor på stämpelavgiften, 500,000 kronor på bränvinsbeskattningen och 642,000 kronor å allmänna bevillningen. Jag har, såsom nämndt, kommit till samma resultat som Herr Finansministern derutinnan, att, äfven om denna afskrifning af den personliga skyddsavgiften företages, budgeten i alla fall går i hop, och jag ber dessutom att få erinra, att vi haft öfverskott på budgeten för 1881 och föregående år af 4,100,000 kronor och för 1882 af 3,300,000 kronor. Här föreligger nu emellertid förslag om en afsättning till statsverkets grundfond af 1,700,000 kronor. Det förefaller mig såsom om vår finansiella ställning i närvarande stund vore så fördelaktig, att vi nu, om någonsin, böra taga steget ut i nu ifrågakomna afseende. För min del är jag dessutom icke så alldeles öfvertygad om nödvändigheten af denna afsättning till statsverkets grundfond. Det är möjligt att min tanke i detta afseende icke accepteras af moderna finansierer, men det förefaller mig såsom om vi, i likhet med hvad som är vanligt i utlandet, kunde förstärka statsverkets grundfond genom utfärdande af s. k. bons de trésors, hvilka just hafva samma uppgift som förstärkningen af statsverkets grundfond hos oss skulle fylla.

På alla dessa skäl ber jag för min del att få, med hemställa om afslag på Utskottets betänkande, yrka bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

I detta anförande instämde Herr *Lindmark*; hvarjemte Herr *Chr. Assarsson* ville hafva i protokollet antecknad, att han förenade sig uti det yrkande, Herr von der Lancken framställt.

Herr *Asker*: Man hör många gånger välvilliga åsigter uttalas om benägenheten att söka medverka till de arbetande och mindre bemedlade klassernas ekonomiska förmån, och ett dylikt bemödande är ju alltid aktningsvärdt. Men det händer någon gång, och icke så sällan, att då det gäller att gå från ord till sak, så stöter man på ett motstånd och en ovillighet, som ofta äro rätt svåra att förklara. Så har nu Bevillnings-Utskottet gjort i denna fråga. Om man närmare betraktar sjelfva den nu ifrågavarande beskattningen, den s. k. personliga skyddsavgiften, så förefaller det mig åtminstone som om

denna skatt vore till sin grund orättvis och ända till sin benämning missvisande och vilseledande. Den är enligt min uppfattning till sin grund orättvis, därför att den drabbar alla samhällets medlemmar lika, den fattige så väl som den rike. Den fattige får betala alldeles detsamma som millionären. Till sin benämning är denna beskattning missledande, då man icke riktigt förstår hvad som menas med »personlig skyddsafgift». Om meningen ligger deri, att man genom denna skattepenning förvärfvar modborgerliga rättigheter, så synas mig debetsedlarne i öfrigt, med uteslutande af denna afgift, vara ett lika godt förvärf för sådana rättigheter, som denna skattepenning. Då nu ifrågasatt är huruvida denna beskattning för statsverkets räkning är behöflig, och då vi nyss från statsrådsbänken hört med tillförlitliga siffror och beräkningar uppgifvas, att statsverket i alla fall får en behållning, som öfverstiger en och en half million, så förefaller det mig besynnerligt om denna Riksdag skulle vägra att bifalla ett förslag, som enligt min tanke skulle inom hela vårt land utaf den stora massan af den skattdragande befolkningen helsas med tillfredsställelse. Jag är, för min del, litet oviss om hvilket yrkande jag rätteligen bör göra, *antingen* på återremiss till Bevillnings-Utskottet, för att denna fråga måtte der tagas i öfvervägande i sammanhang med beräkningen af statsverkets inkomster och utgifter för bestämmande af bevillningsbeloppet, *eller* att Kammaren redan nu må besluta i denna fråga. Då, såsom sagdt, det redan blifvit upplyst och med säkra siffror utredt, att icke den ringaste fara förefinnes, derest Kammaren, för sin del, nu skulle besluta att helt enkelt utstryka denna beskattning, uppgående till, om jag icke misstager mig, omkring 700,000 kronor, så skulle jag, för min del, till Kammaren vilja vördsamt hemställa, att Kammararen för sin del ville, med afslag å Utskottets hemställan, bifalla Kongl. Maj:ts proposition om afskaffandet af den s. k. personliga skyddsafgiften.

Ang. den personliga skyddsafgiften.

(Forts.)

Häruti instämde Herrar *Östling, Gumælius, Schenström, Marcu-son, J. Johansson* från Stockholm, *Johan Jönsson, Friherre Stackelberg, Wedberg, Beijer, af Trolle, Thomasson, Wennérus, Bokström, Borg, Smedberg, Westin, Göransson, Magnus Jonsson, Berglöf, P. M. Larsson* i Löa, *Öberg, Farup, L. Nilsson* i Viby, *J. E. Johansson* i Forneby, *E. Olsson, P. Nilsson* i Råby, *Folke Andersson, J. E. Ericsson* i Väsby och *Hedin*.

Herr Dickson: Då jag till alla delar gillar de åsigter, som de föregående trenne talarne uttryckt, och då så många instämmanden särskildt kommit den siste talaren till del, så skulle hvarje ord af mig blifva öfverflödigt. Jag ber därför att få afstå från ordet och helt och hållet instämma med dem, som yrkat bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Ang. den per-
sonliga skydds-
avgiften.
(Forts.)

Herr vice Talmannen Ifvarsson: Då jag hörde en talare här yttra sig såsom om han antog att landtmannapartiet vore emot Kongl. Maj:ts proposition om den personliga skyddsavgiftens afskaffande, kunde jag icke underlåta att begära ordet. Jag undrade strax hvarifrån han kunnat få en sådan föreställning, men tänkte att han troligen icke hade reda på huru landtmannapartiet förut röstat i likartade frågor. Då för flere år sedan förslag var väckt om mantalspenningarnes borttagande, gjorde landtmannapartiet allt hvad det kunde härför, emedan det ansåg det vara obilligt att två personliga avgifter skulle utgå till staten. Förslaget gick emellertid icke igenom, och frågan har sedan dess hvilat. Nu har skatteregleringskomitéen upptagit frågan genom att tillstyrka den personliga skyddsavgiftens afskaffande, Kongl. Maj:t har väckt förslag härom, ingen enda landtmannapartist har talat emot det och, att döma af alla instämmanden, som egt rum, torde partiet vara enhälligt i att bifalla förslaget. Möjligt är ju att en eller annan medlem hyser en motsatt åsigt, men något sådant hafva vi ännu icke erfarit. För min del är jag också af den åsigt att Kongl. Maj:ts förslag bör bifallas, emedan jag anser att icke mer än en personlig avgift bör erläggas till staten och jag dessutom finner den nuvarande tidpunkten särdeles lämpa sig för ifrågavarande avgifts borttagande, emedan, så vidt jag har mig bekant, statens inkomster ändock räcka väl till att betäcka utgifterna. Härtill kommer en omständighet, som icke bör lemnas ur räkningen, nemligen den att vi så väl förra året som detta år i verkligheten hafva nedsatt skatterna för dem, som hafva bäst råd att betala dem. Vi hafva nemligen ganska betydligt nedsatt tullen på vin till förmån för de mera bemedlade, och då vi kunnat göra detta, borde vi äfven kunna lindra skatten något för de obemedlade. Då således många skäl tala för bifall till Kongl. Maj:ts proposition, hemställer jag att Kammaren måtte godkänna densamma och förkasta Utskottets förslag.

Herrar *And. Hansson, J. Andersson* i Häckenäs, *Dahn, Olof Andersson* i Lyckorna, *Gunnar Eriksson, J. E. Ericsson* i Ahlberga, *Stormats Mathias Olsson, Otterborg, Magni, A. Larsson* i Lund, *Arnoldson* och *L. Andersson* i Vall förenade sig med Herr vice Talmannen.

Herr Olof Jonsson: Såsom herrarne finna, har jag icke ansett lämpligt att Bevillnings-Utskottet redan nu skulle till Riksdagen framlägga denna fråga, emedan Utskottet i ett föregående betänkande har anmält att det icke ansett denna fråga böra tagas i öfvervägande förr, än statsverkets behof blifvit närmare kända. Denna Utskottets anmälan bifölls af Andra Kammaren till och med, om jag icke missminner mig, efter votering. Således vore det icke konsekvent att nu taga frågan under behandling, då en sådan hemställan förut varit af Kammaren godkänd. Under sådana förhål-

landen är det naturligt att man icke fäst mycken vikt vid den motivering Utskottet begagnat för sitt afstyrkande, då man icke varit nöjd med att frågan togs under behandling.

Emellertid synes mig nu, efter de upplysningar som lemnats af chefen för Kongl. Finansdepartementet, att Kammaren möjligen kan fatta beslut i denna fråga utan att afvakta någon vidare utredning rörande statsregleringen. Under sådana förhållanden skall jag icke hafva något emot att denna afgift strykes. Det föreföll mig ganska egendomligt, att Herr von der Lancken kunde komma till den uppfattningen, att landtmannapartiet skulle sätta sig emot borttagandet af denna afgift. Det skulle väl tvärtom ligga i detta partis intresse att taga bort den personliga skyddsafgiften, då det väl i regel icke lär finnas någon yrkesklass som får känna denna afgift så tung som jordbrukarne, emedan desse i allmänhet, åtminstone är det så hos oss, betala de personliga skyddsafgifterna äfven för sina tjenare. Det skälet är således icke mycket att hålla på. Jag får upprigtigt erkänna att jag för någon tid sedan var ganska tveksam, huruvida det vore klokt att nu indraga denna afgift eller icke. Sedan dess har ställningen blifvit mer och mer klar för mig, och min tvekan har helt och hållet försvunnit. Jag hade förut den uppfattningen, att det kanske icke vore olämpligt, då en utsträckt värnpligt icke blifvit bifallen, att icke heller taga bort denna skyddsafgift, emedan åtskilliga kanske betrakta denna såsom en ersättning för den utsträckt värnpligten. Nu hafva emellertid alla förhoppningar härutinnan gått i qvaf för länge sedan, och jag tror icke man vidare bör tänka derpå, då en annan politik der vid lag troligen kommer att följas. Då skulle det vara olämpligt att icke taga bort denna skatt, som icke på goda grunder kan försvaras. Dertill kommer, såsom Herr vice Talmannen nämnde, att då man anser sig hafva råd att nedsätta skatter, som i alla afseenden, både ur ekonomisk och ur skattesynpunkt, varit så lämpliga, såsom tullen på vin, hvilket är att anse såsom en ren lyxvara, så skulle det vara högst egendomligt, om man icke här vidtog samma åtgärd. Jag har således ingenting emot att Kammaren nu fattar beslut om att borttaga den personliga skyddsafgiften.

Herr Emil Key: Jag begärde ordet genast efter det att den ärade representanten från Kristianstad hade slutat sitt anförande, och min afsigt var att framhålla ur landtmannapartistisk synpunkt det högst egendomliga förhållandet, att jag nödgas bestämdt protestera mot hans försats, under det jag mer än gerna vill instämma i slutsatsen. Detta måste således tyda på ett mindre logiskt tänkesätt antingen hos mig — eller hos honom.

Hvad angår landtmannapartiets förmenta oginhet beträffande den personliga skyddsafgiftens afskaffande, har redan den föregående talaren upplyst om huru det rätteligen förhåller sig med den saken. Emellertid vill jag, då jag haft äran sitta uti skatteregeringskom-

Ang. den personliga skyddsafgiften.
(Forts.)

Ang. den personliga skyddsafgiften.
(Forts.)

tén, be den ärade talaren, som annars tyckes hafva väl reda på sig, visa oss om emot komiténs betänkande i denna fråga någon enda landtmannapartist reserverat sig. I denna punkt voro komiténs ledamöter af landtmannapartiet enhälliga.

Hvad sjelfva frågan angår, anser jag att man så mycket hellre nu kan afskaffa den personliga skyddsafgiften, som enligt Stats-Utskottets blifvande förslag till beräkning af statsverkets ordinarie inkomster, hvilket förslag jag här har i min hand, ehuru det ännu icke inkommit till Kamrarne, såsom tillgång vid nästa års statsreglering skulle få användas öfverskotten å de beräknade inkomsterna för åren 1881 och 1882, utgörande tillsammans 4,100,000 kronor, och deraf dessutom tydligt framgår, att *staten icke har behof af ifrågavarande afgift*, hvilket Herr Finansministern också nyss ådagalagt; då det dessutom är konstateradt, att dessa personella afgifter äro i förhållande till öfriga skatter de mest orättvisa, såsom hufvudsakligen drabbande de fattiga i samhället, samt de personella afgifterna varit och äro i förhållande till öfriga skatter oproportionerligt stora och godtyckliga, synes allting tala för afslag å Utskottets hemställan och bifall till Kongl. Maj:ts förslag.

Herr E. G. Boström: Då ingen af Utskottets ledamöter uppträd till försvar för Utskottets förslag, anhåller jag att få göra det.

I likhet med de talare, som påyrkat afskaffande af personliga skatter, anser äfven jag, att dessa icke äro lämpliga skatteformer, men jag tror dock icke att de äro så förkastliga, som man från vissa håll velat påstå. Då man genom skatteregleringskomiténs redogörelse fick reda på i hvilken utsträckning, ofta öfver laglighetens gräns, personliga skatter blifvit pålagda, var det helt naturligt, att en reaktion skulle uppstå. Såsom vanligt i Sverige har man, när man märker sig hafva stått stilla, velat taga skadan igen genom ett stort språng framåt. Reaktionen har blifvit häftig, och under inflytande deraf har man yrkat borttagandet af alla personliga skatter. När man emellertid borttagit den personella fattigvårdsafgiften, höjt existensminimum och mera vidsträckt medgifvit bevillningsfria afdrag, så anser jag att man för denna gång gjort nog, och jag tror icke att det kan vara skäl att nu taga ut hela steget på en gång. Om man skulle upphäfva den personliga skyddsafgiften, skulle det dertill icke komma särdeles mycket de fattiga klasserna till godo. Förhållandet är nemligen det, att husbönder och arbetsgifvare äro ålagde betala för sina arbetare denna afgift, och så vidt jag vet, är det ett mycket sällspordt undantag att de begagna sin i lag medgifna rätt att af arbetarne kräfva afgiften åter. Dessutom äro kommunerna i allmänhet mycket liberala i att afskrifva afgiften för sjelfständiga arbetare, som icke stå i någon husbondes tjänst. Jag tror således icke att denna skatt är så tryckande som man velat göra den till. Det är nog sant, att det är olämpligt att staten behåller två personliga afgifter och att det vore mera lämp-

ligt, om kommunen hade rätt att uppbära två. Derför var jag också i början böjd för att taga bort ifrågakomma afgift, men sedan Riksdagen beslutit att upphäfva den personella fattigvårdsafgiften till kommunen, så ansåg jag att det vore ingen fara, om skyddsafgiften stode kvar.

Ang. den personliga skyddsafgiften.
(Forts.)

Man har talat om de finansiella förhållandena och påpekat, att de mycket väl tilläte borttagande af den personella skyddsafgiften, till stöd hvarför man jemväl anført siffror. Talaren på kristianstadsbänken nämnde i fråga om tillverkningsafgiften, att det här vid lag icke skulle gälla mer än 500,000 kronor. Förhållandet är emellertid helt annorlunda. Herrarne veta mer än väl, att Kongl. Maj:t beräknat bränvinstillverkningsmedlen efter en från 40 till 42 öre pr liter förhöjd skatt. Ensamt detta gör öfver 700,000 kronor. Men det har ock visat sig, att bränvinstillverkningen under innevarande tillverkningsårs första hälft, eller från den 1 sistlidne Oktober, uppgått till 1 million kannor mindre än under samma tid året förut. Jemför man åter bränvinstillverkningen under förstnämnda tid med tillverkningen under samma tid i medeltal för sista femårsperioden, så har minskningen i tillverkningen uppgått till icke mindre än 1,800,000 kannor. Då Kongl. Maj:t beräknat tillverkningsafgiften, under förntsättning af en tillverkning af 13,165,000 kannor och en skatt af 42 öre pr liter, till 14,500,000 kronor, så måste man utan tvifvel vara tvungen att reducera detta beräknade inkomstbelopp icke med $\frac{1}{2}$ million kronor, utan med $1\frac{1}{2}$, 2 eller kanske till och med $2\frac{1}{2}$ millioner kronor.

Man har äfven framställt statsverkets tillstånd så lysande, att det skulle medgifva en afsöndring till grundfonden af 1,700,000 kronor utan att derför vara i behof af skyddsafgiften. Men jag vågar påstå, att förhållandet i verkligheten icke är så. Ser man nemligen närmare på saken, så förefinnes i sjelfva verket en brist för 1884 af 2,400,000 kronor, ty bland inkomsterna för detta år ingår ett öfverskott å statsregleringarna för föregående år till belopp af 4,100,000 kronor. Jemför man, såsom rätt är, inkomsterna under år 1884 med utgifterna för samma år, visar sig icke blott icke något öfverskott af 1,700,000 kronor, utan tvärtom att man laborerar med en underbalans af 2,400,000 kronor.

Jag vill icke underkänna de människovänliga åsichter, som ligga till grund för yrkandet om borttagande af personella skatter. Men å andra sidan anser jag det vara skäl att icke nu låta känslorna allt för mycket taga öfverhand. Jag tror, att Utskottet haft goda skäl för sin åsigt, och jag anhåller om bifall till dess förslag.

Herrar *P. Pehrsson* i Norrsund, *Arwidsson* och *Söderström* instämde i Herr *E. G. Boströms* yttrande.

Herr *Hedlund*: Jag har begärt ordet egentligen för att försvara de Utskottets ledamöter, som biträdt Utskottets beslut. Nu

Ang. den personliga skyddsafgiften.
(Forts.)

har emellertid detta skett fullständigt af den näst föregående talarren, så att det kunde vara onödigt att derom vidare yttra sig. Jag vill dock uttala, att dessa utskottsledamöters tveksamhet i fråga om borttagande af den här afhandlade skatteformen har syns mig vara mycket naturlig, särdeles då man inom Utskottet ännu icke egde kännedom om statsverkets tillstånd. Men jag vågade i alla fall uttala en mening, som jag stödde på en flyktig beräkning. Jag resonerade sålunda: då de stora frågorna fallit och då de stora utgifterna, som dermed voro förenade, icke ifrågakommo, måste i alla händelser ett rikligare öfverskott än eljest uppstå, äfven om man toge hänsyn till de minskade inkomsterna. Jag tror, att man på grund af denna generella beräkning kan utan all fara besluta sig för ifrågasatta skattenedsättning, hvilkens rättvisa ingen förnekat. Men å andra sidan måste jag för min del gifva all rättvisa åt andras betänkligheter. Emellertid har man fått upplysning om det vackra tillstånd, hvori våra finanser befinna sig, och man kan icke annat än lyckönska den ministèr, som nu står för dörren, att få emottaga en sådan god finansiell ställning från en ministèr, som fick emottaga de finansiella villkoren i ett mycket sämre tillstånd.

Herr O. B. Olsson: Jag tror icke att det var fullkomligt rätt af representanten från Kristianstad att beskylla landtmannapartiet att vara ensamt vållande till det betänkande, Bevillnings-Utskottet afgifvit, ty som herrarne torde finna, är förslaget omfattadt icke allenast af medlemmar af landtmannapartiet, utan äfven af ledamöter i Första Kammaren. Endast en enda af dessa senare har nemligen mot beslutet reserverat sig.

Hvad sjelfva saken beträffar, skall jag inskränka mig till att nämna, det jag för min del vill bifalla Kongl. Maj:ts förslag.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Hvad beträffar frågan om landtmannapartiet är hjertnupet eller ej i valet af medel, vill jag dervid icke fästa mig. Jag tror icke att det är skäl att vara synnerligt hjertnupen, men de, som komma efter oss, blifva det kanske ännu mindre. Ej heller vill jag fästa mig vid Herr von der Lanckens gjorda förutsättning, att landtmannapartiet skulle motarbeta förslaget i fråga, då han härutinnan redan från flera håll erhållit svar.

Beträffande åter den framkastade beräkningen angående statsverkets ställning, har Herr Boström redan påpekat hurusom Herr Axel Key missräknade sig i afseende å bränvinsmedlen. Statskontoret hade, utan att tänka på någon förhöjning i bränvinsskatten, beräknat bränvinsmedlen till 13 $\frac{1}{2}$ millioner, men Kongl. Maj:t, som föreslog en förhöjning i skatten, höjde beräkningen med 1 million eller till 14 $\frac{1}{2}$ millioner. Då nu icke vidare skatteförhöjningen ifrågakommer, är det gifvet, att man måste återgå till Statskontorets beräkning och alltså minska inkomsten med 1 million.

Jag tror dock att det vore oförsigtigt att beräkna denna inkomst ens så högt, ty åtskilliga tecken tyda på, att under den närmaste framtiden bränvinsmedlen komma att minskas. Om man således skulle nedsätta beräkningen af bränvinsmedlen med 1 $\frac{1}{2}$ million, tror jag icke det är så säkert att i närvarande stund 700,000 kronor kunna undvaras. Jag tror nemligen, att det i så fall är nödigt att i afseende å 4:de och 5:te hufvudtitlarne herrarne biträda oss i de gemensamma omröstningar om de af Andra Kammaren derstädes beslutade nedsättningarna, mot hvilka herrarne dock i går så mycket ifrade. Jag ber att till bevis härom få lemna några siffror om ställningen för närvarande.

Ang. den personliga skyddsavgiften.
(Forts.)

På 4:de hufvudtiteln hafva utgifterna minskats med 950,000 kronor, på 5:te med 442,650 — detta under förutsättning af bifall till Kongl. Maj:ts sista propositioner — och på 6:te med 25,964 kronor eller tillhopa 1,418,614 kronor. Deremot hafva utgifterna ökats å 7:de hufvudtiteln med 197,129 kronor och å 8:de hufvudtiteln med 243,100 kronor eller tillhopa 440,229 kronor. Således är det i det hela en minskning i utgifterna af 978,385 kronor. På 9:de hufvudtiteln skulle jemväl uppkomma en minskning af 1,091,462 kronor, och således skulle de minskade utgifterna komma att utgöra 2,069,847 kronor. Dertill komma ökade ordinarie inkomster 889,000 kronor. Sammanlägger jag således de minskade utgifterna med de ökade ordinarie inkomsterna, visar sig således ställningen förbättrad med 2,958,847 kronor. Naturligtvis kan ännu någon ändring häri inträffa. Jag vill dock i förbigående säga, att om posten på 9:de hufvudtiteln 1,091,462 kronor, som man kallat pensionering till rust- och rotehållare, vågar jag icke i närvarande stund bestämt säga om det är rätt att taga med i beräkningen hela detta belopp. Af detta utgöra nemligen 613,000 kronor den ersättning, som *hittills* utgått till rust- och rotehållare under titeln indragna räntor och tiondeanslag. Det öfriga utgjorde den föreslagna afskrifningen. När förstnämnda summa åter uppföres på 4:de och 5:te hufvudtitlarne, synes det ligga nära till hands att det jemte afskrifningen från drages den 9:de. Kommer så minskningen i bränvinsmedlen 1,500,000 kronor, minskning i stämpelpappersmedel 1,400,000 kronor. Här har nemligen dels höjts stämpeln på ett och annat, dels sänkts något på bouppteckningen, hvarjemte den föreslagna ökade jordbruksbevillningen 642,000 kronor försvinner.

Under förutsättning att bränvinsmedlen skulle beräknas till 13,000,000, så skulle det komma att visa sig en brist på 83,153 kronor. Beräknas åter bränvinsmedlen till en half million lägre, så blifver bristen i det närmaste 600,000 kronor, d. v. s. jemfördt med Kongl. propositionen; alltså mindre till grundfonden. Nu vill jag derjemte anmärka, att Riksgäldskontorets behof kommer att minskas till följd af en skedd konvertering, men, å andra sidan, att ökad upplåning i följd af dels inköp af Söderhamns jernväg med 2 millioner nästa

Ang. den personliga skyddsafgiften.
(Forts.)

år, dels utlåning till enskilda jernvägsbolag, dels den norrländska jernvägens fortsättning kommer att ega rum, kommande sålunda dessa be-
lopp nära nog att utqvitta hvarandra. Det beror alltså dels på huru
bräuvinnsmedlen komma att beräknas, dels på huru de gemensamma
voteringarna utfalla under 4:de och 5:te hufvudtitlarne, hvarjemte
man får taga hänsyn till ett blifvande beslut rörande lastpenningarne.
Jag tror således att ingen kan i närvarande stund fullt klart redogöra
för ställningen, hvarför jag, i likhet med de tre reservanterna,
skulle ansett rättast att uppskjuta behandlingen af denna fråga.
Vill man dock redan nu afskaffa den personliga skyddsafgiften, har
jag ingenting deremot; och jag förklarar mig instämma i det ytt-
rande Herr vice Talmannen här hade; men jag återupprepar, att jag
hoppas att herrarne också i sådant fall rösta med oss vid 4:de och
5:te hufvudtitlarnes afgörande.

Herr Lönegren: Jag skall be att i korthet få angifva de
skäl, som föranledt mig att instämma i det af Utskottet afgifna
betänkandet. För det första har Riksdagen i år redan vidtagit åtsk-
killiga åtgärder till de mindre bemedlades fördel, hvilket icke kun-
nat ske med mindre än att statsinkomsterna deraf måst vidkännas
någon minskning, och borttagandet af en så stor skattekölla som
denna, hvilken årligen inbringar öfver 700,000 kronor, torde väl
således icke kunna försiggå utan att ersättning beredes statsverket
på annan väg. För det andra anser jag det icke vara klokt att
borttaga en skatt, som hittills utan svårighet kunnat utgöras; ty
kommer den en gång bort, är den icke lätt att få tillbaka, och
framtiden skall säkerligen medföra utgifter, som taga alla våra till-
gångar i anspråk. Redan nu söker man ju på flere vägar efter nya
skatteföremål, för beredande af större statsinkomster. För det tredje
— och hvad som varit mycket bestämmande för mig — beröras
de fattiga ej af denna skatt, enär för dem skatterna helt och hål-
let afskrifvas, och som jag har anledning antaga, går man i detta
hänseende ganska liberalt till väga. Och det är icke endast de
verkligt fattige, som icke betala den personliga skyddsafgiften eller
andra skatter. Ganska vanligt torde det vara, åtminstone är för-
hållandet sådant i den stad, der jag är bosatt, att arbetare, som
hafva fast anställning, få sina skatter betalda af arbetsgifvare och
husbönder. Skatten drabbar således egentligen dem, som kunna
draga den, och då den ej är högre än 40 öre pr man och 20 öre
pr kvinna årligen, kan den ej kännas tung.

På dessa skäl har jag biträdt Utskottets förslag, och får nu
yrka bifall till detsamma.

Herr Ekenman: Som ett stort antal af Kammarrens ledamöter
yttrat sig till förmån för Kongl. Maj:ts här föreliggande proposition,
åt hvilken äfven jag önskar framgång, skulle jag i denna riksdagens

sena timme icke hafva besvärat; men en talare på upplandsbänken gaf mig anledning att begära ordet, då han fälde yttranden, som äro af den beskaffenhet, att jag icke kunnat låta dem stå i protokollet obesvarade, enär, om så skedde, Kammarens beslut skulle, enligt mitt förmenande, kunna anses erhålla en annan karaktär än det förtjenar. Han yttrade nemligen, att ett bifall till Kongl. Maj:ts förslag icke skulle medföra en skattelindring för den fattigare delen af befolkningen vid det förhållande att den påförda personliga skyddsafgiften i allmänhet, då den ej utgöres af ekonomiskt välmående folk, utan af tjenstehjon, betalas af husbonden och således icke drabbas de fattige. Om detta vore riktigt, så skulle deraf följa att Andra Kammaren, om den bifölle Kongl. Maj:ts förslag, beviljade en skattelindring till förmån egentligen för de förmögnare klasserna. Men berörde talares förutsättning är efter min mening ej riktig. Ty om också med en del tjenstfolk det förhållande inträffar, att deras arbetsgifvare erlägga den tjenstfolket påförda personliga skyddsafgiften, så är det icke de flesta, som komma ifrån på detta beqväma sätt. Torpare, handtverkare, den lösa arbetarebefolkningen befinner sig oftast i små omständigheter, men måste dock sjelfva betala, och dessa samhällsklasser utgöra flertalet af dem, som drabbas af ifrågavarande afgift.

Ang. den personliga skyddsafgiften.
(Forts.)

Det är endast detta faktum jag velat konstatera och att således, i och med detsamma man antager detta Kongl. Maj:ts förslag, den fattigare befolkningen beredes en verklig skattelindring.

På grund häraf är det som jag tillåter mig att yrka afslag å Bevillnings-Utskottets föredragna betänkande och bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet afgifna proposition.

I detta anförande förenade sig Friherre *Leijonhufvud*.

Herr Lundberg: Jag anhåller få förklara, att jag instämmer uti Herr Ekenmans yttrande samt yrkandet om ogillande af Utskottets förslag, och att följaktligen utgörande af bevillning genom personlig skyddsafgift för ifrågavarande år 1884 icke må stadgas.

Herr Granlund: Jag skall helt enkelt be att få yrka bifall till Kongl. Maj:ts förslag.

Herr Lindmark: Jag endast ber att, i anledning af Herr Ola Anderssons uppmaning, få fråga om det tillåtes oss, som komma att votera för denna skattelindring, att votera för pansarbåtar, eller om Herr Ola Andersson behagar att absolut förbjuda detta. Jag verkligen förvånar mig öfver att, efter det Herr Finansministern förklarar att, med beräkning af här föreliggande skattenedsättning och med inberäkning af anslaget till pansarfartyget, statsregleringen skulle komma att gå i hop och dertill lemna det beräknade öfver-

Ang. den personliga skyddsafgiften.
(Forts.)

skottet att läggas till statsverkets grundfond, vi här få en annan beräkning, åt hvilken begäres vitsord. Jag är icke i stånd att kontrollera siffrorna, men Herr Ola Andersson får ursäkta mig, att jag sätter lika stort, ja kanske större förtroende till Herr Finansministerns beräkningar än till hans.

Herr Ola Månsson: Jag är synnerligen tacksam, icke blott mot Kongl. Maj:t regering, utan äfven mot alla dem, som här yrkat bifall till hvad Kongl. Maj:t i förevarande ärende föreslagit, nämligen den personliga skyddsafgiftens borttagande. Det är känt, att denna Kammare redan för flera år sedan biföll en af mig väckt motion om borttagandet af mantalspenningarne, och att Andra Kammarens landtmannaparti arbetade som en man för denna motion; men att denna motion slutligen stannade på propositionsvägran af talmännen i båda Kamrarna, utan hvilken frågan för länge sedan varit afgjord. Nu är detta ett förslag, som går i samma riktning och kan hafva det goda med sig, att en skattelindring för den fattigare befolkningen åvägabringas. För min del hade jag helst sett, att man tagit bort mantalspenningarne, ty derigenom hade ett mindre embetsverk kunnat, såsom dämera onödigt, undvaras.

Jag yrkar nu bifall till Kongl. Maj:t förslag och afslag å Utskottets hemställan.

Herr Grefve Sparre: Jag ser väl huru denna fråga kommer att afgöras, men jag ber att få erinra, att den omsorg man synes hysa om »den fattige» förekommer mig något öfverdrifven. Jag vill fråga herrarna, om I tron att dessa 40 och 20 öre betyda så mycket för de arbetande klasserna. Till en början må vi besinna, att man med mycken frikostighet bifaller *afskrifningar* af hvad som icke kan betalas, och undersökningen derom sker ej med småaktighet. Den som uppger sig sakna tillgång slipper vanligen. Jag ber vidare min granne om ursäkt, men det är verkligen så att för alla, som äro i tjänst, äfvensom för fabriksarbetare, torpare och statfolk, betalar husbonden, fabrikanten, jordegaren. För dem åter, som äro midt emellan de förstnämnde, och dem, för hvilka husbonden betalar, för dem påstår jag att 40 öre rent af icke är något att tala om. Hvad tror väl herrarna att en arbetare har i aflöning? Jo 2, 3, 4 ända till 5 kronor om dagen; det hafva murarne hos mig, och det har jag betalt i dessa dagar. Om dessa nu afsätta en åttendedel af sin dagspenning för en enda dag på året, så kan det väl för dem icke blifva synnerligen kämbart. Tager man derjemte i betraktande, att vi hafva uppsatt existensminimum till 500 kronor, så synes mig följden deraf blifva en betydlig minskning i statsinkomster; och jag skulle tro det vara klokt att noga öfverväga det finansiella tillståndet inom landet, innan man tager ett sådant steg, som det af Kongl. Maj:t föreslagna.

Jag säger ännu en gång, att om det vore de fattige, som härpå skulle vinna, skulle jag icke plåga herrarne med ett enda ord vidare. Men det är verkligen icke så; den välvilja, som nu uttryckes, tillgodokommer icke dem, utan just arbetsgifvarne, som betala den personliga skyddsafgiften, för de i deras tjänst varande. Den der ömheten om de fattige är egentligen en ömhet om egen kassa. Men, mine herrar, det finnes en annan klass folk, sådana som små jordbrukare, små husegare, små handverkare och så vidare, hvilka man icke kallar fattiga, men för hvilka — det kan jag försäkra herrarne — det ofta är mycket knappare än för dessa så kallade fattige. Då dessa skola betala sina utskylder, så stiga de naturligtvis i samma proportion som man ökar existensminimum.

Ang. den personliga skyddsafgiften.
(Forts.)

Jag har, utan all utsigt att kunna något inverka på Kammarrens beslut — ty jag ser nog hvaråt vinden blåser — velat säga detta, på det att åtminstone någon måtte hafva uttalat en motsatt åsigt. Äfven om för närvarande vår finansiella ställning är god, borde vi dock icke glömma att det utan allt tvifvel förestår oss ganska betydliga utgifter, när en gång försvarsfrågan blifvit löst. Och då den ärade talaren på skånebänken nyss sade att vi gerna må antaga detta förslag, men då också afslå de å fjerde och femte hufvudtitlarna begärda anslagen, så frågar jag: hvilket är klokare. antingen att vidtaga åtgärder till fosterlandets försvar och således äfven till dessa individers, för hvilka 40 öre skulle betyda så ringa, eller att vägra anslag, som af många anses oafvisligt nödvändiga för att vi skola kunna upprätthålla vårt anseende såsom sjelfständig stat och sätta vårt försvarsverk i sådant skick, att det icke måtte hos utländingen väcka nästan löje? Jag vet mycket väl huru jag kommer att stämplas för dessa ord; men då jag allt för väl känner af hvilken ringa vikt dessa 40 eller 20 öre äro för de samhällsklasser, för hvilka man här ömmar, utan att nämna arbetsgifvarne, som till stor del erlægga afgiften, kan jag icke afhålla mig från ett litet löje.

Om någon yrkar bifall till Utskottets förslag, så instämmer jag med honom.

Herr L. J. Larsson i Tranhult: Det har varit med synnerligt nöje som jag här hört flere talare yttra sig ömmande om de fattigare klasserna, och jag hade icke trott att någon vidare diskussion i denna sak behöfde ifrågakomma. Men då Herr Grefve Sparre påstod att dessa 40 eller 20 öre icke betyda något för den fattige, så ber jag att få säga, att enligt min öfvertygelse betyda dessa ören för den fattige kanske vida mera än lika många kronor för den, som har flera stora egendomar till hundratusentals kronors värde. Men det är dock icke detta som jag anser vara det viktigaste i den här frågan. Vi böra nemligen besinna i hvilken stor skala man numera företagit sig att pålägga personliga afgifter för hvarjehanda ända-

Ang. den personliga skyddsavgiften.
(Forts.)

mål åtminstone på landet och som jag tror äfven i städerna. Det inträffade till och med för någon tid sedan, att ett landsting, tvärt emot gällande lag, pålade en personlig afgift af 1 krona 50 öre. Beslutet öfverklagades af en bonde och blef naturligtvis undanröjdt, då det stod i uppenbar strid emot lag och författning. I en kommun i min hemtrakt har man äfven utdebiterat en personlig afgift till folkskolan till belopp af 75 öre, fastän förordningen stadgar endast 50 öre. Vidare har man personliga afgifter till presterskapet, till orgelnist, till barnmorska etc. Jag tycker verkligen, att tiden nu kan vara inne att sätta en dam för detta. Sedan må det gå som det kan med grundskatterna; dem vilja herrarne, som det synes, icke släppa. Men jag vill, att man åtminstone icke skall kunna säga, att landtmannapartiet satt sig emot den här reformen, och jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Härmed var öfverläggningen slutad. Herr Talmannen gaf propositioner så väl på bifall till Utskottets hemställan som ock på yrkandet, att den efter Art. 1 i nu gällande bevillningsstadga utgående personliga skyddsavgift icke vidare skulle utgöras; och fann Herr Talmannen svaren hafva utfallit med öfvervägande ja för den senare meningen. Som votering begärdes, skedde uppsättning, justering och anslag af en så lydande omröstningsproposition:

Den, som, med afslag å Bevillnings-Utskottets i Betänkandet N:o 15 gjorda hemställan, vill, att den efter Art. 1 i nu gällande bevillningsstadga utgående personliga skyddsavgift icke vidare skall utgöras,

röstas Ja;

Den, det ej vill,

röstas Nej;

Vinner Nej, har Kammaren bifallit Bevillnings-Utskottets förvarande hemställan.

Omröstningen företogs och utföll med 118 Ja mot 40 Nej; hvadan beslut fattats enligt Ja-propositionens innehåll.

§ 6.

Föredrogos och biföllos Särskilda Utskottets nedannämnda Memorial:

N:o 9, angående till Utskottet öfverlemnade delar af Kongl. Maj:ts proposition N:o 1, rörande statsverkets tillstånd och behof; samt

Onsdagen den 6 Juni.

35

N:o 10, angående aflöning åt Utskottets tjänstemän och vaktbetjening.

§ 7.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter Kammarens ledamöter åtskildes kl. 2 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.
